

ПЕРЕЛІК

екзаменаційних питань з навчальної дисципліни «Гроші і кредит»

1. Оцінка історичних і економічних передумов появи та необхідності грошей. Властивості товару у ролі загального еквівалента.
2. Зміст, порівняльна оцінка, переваги та недоліки основних концепцій походження грошей. Можливості існування безгрошового суспільства.
3. Оцінка основних теоретичних підходів до визначення сутності грошей як економічної категорії, їх еволюція, історичні витoki, представники та порівняльна характеристика.
4. Загальна характеристика функцій грошей як проявів їхньої суті, їх взаємозв'язок та взаємозалежність, особливості розвитку в сучасних умовах.
5. Функція грошей як міри вартості, її еволюція. Поняття масштабу цін, особливості його визначення в різних економічних умовах. Офіційний і фактичний масштаб цін.
6. Функція грошей як засобу обігу, характеристика основних сфер її застосування в умовах існування повноцінних і неповноцінних грошей та подальші перспективи розвитку.
7. Функція грошей як засобу платежу, економічні передумови її виникнення та роль в сучасних умовах. Значення функції для розвитку кредитних відносин суспільства.
8. Функція грошей як засобу нагромадження, її історичний розвиток та економічні умови ефективності. Поняття, значення та умови формування скарбів. Порівняльна оцінка реалізації функції в умовах металевих і паперово-кредитного грошового обігу.
9. Функція світових грошей, специфіка їх використання у зовнішньоекономічній сфері. Оцінка сучасної ролі грошей в міжнародних економічних відносинах.
10. Поняття форми грошей, необхідність її виділення в окреме поняття. Загальна характеристика основних форм грошей, що знаходяться в обігу, їх порівняльна оцінка. Основні відмінності між повноцінними та неповноцінними грошима (знаками вартості).
11. Економічні та історичні передумови розвитку і основні види повноцінних грошей, їх порівняльний аналіз, переваги і недоліки. Властивості благородних металів як загального еквівалента.
12. Знаки вартості як форма грошей в обігу, економічні передумови виникнення та характеристика їх відмінностей від повноцінних грошей. Переваги знаків вартості як форми грошей.
13. Сутність паперових та кредитних грошей, порівняльна характеристика особливостей їх випуску і обігу, позитивне і негативне значення для економіки.

14. Передумови появи, суть і об'єктивна необхідність паперових грошей, їх значення для економічного розвитку суспільства. Поняття сеньйоражу та його роль у сучасній грошовій системі.
15. Загальна характеристика, історичні умови виникнення і порівняльна оцінка основних форм кредитних грошей, особливості їхньої емісії, обігу та переваги і недоліки.
16. Суть і види векселів як форми кредитних грошей, причини появи, основні способи їхнього використання. Зміст факторів, що обмежують застосування векселя в якості кредитних грошей.
17. Суть і особливості випуску та обігу банкноти як форми кредитних грошей. Порівняльна оцінка класичної і сучасної банкноти. Поняття фідуціарної емісії. Основні відмінності банкнотного і вексельного обігу.
18. Суть, основні види та сфери застосування чеків і електронних грошей як кредитних засобів обігу. Їх порівняльна оцінка, спільні риси та відмінності, перспективи розвитку і значення для грошового обігу і банківської системи.
19. Процес демонетизації грошових металів: причини, об'єктивні економічні та історичні передумови, позитивні і негативні наслідки для сучасних умов економічного розвитку.
20. Вартість грошей, особливості її визначення, фактори впливу та характеристика її еволюції на різних етапах історичного розвитку. Поняття ціни на гроші, способи її визначення і відмінність від вартості грошей.
21. Роль грошей в економічному розвитку суспільства, основні фактори, що її визначають, та особливості їхнього прояву в сучасних умовах.
22. Суть, головні представники та основні положення металістичної теорії грошей, її історичний розвиток, зв'язок із меркантилізмом, позитивні риси та недоліки.
23. Поняття номіналістичної теорії грошей, особливості виникнення, головні представники, етапи історичного розвитку, основні здобутки та недоліки з позицій сучасності.
24. Оцінка змісту, основних положень, переваг та недоліків класичної кількісної теорії грошей. Історичні передумови її появи та головні представники.
25. Порівняльна характеристика, наявність спільних і відмінних рис основних положень неокласичних напрямів кількісної теорії грошей. Їх значення для організації грошового обігу.
26. Трансакційний варіант кількісної теорії грошей, його положення, їх переваги і недоліки, основне рівняння та значення для підтримання макроекономічної рівноваги.
27. Варіант касових залишків кількісної теорії грошей (кембріджська версія), його положення, переваги і недоліки, основне рівняння, головні представники та їх розуміння ролі грошей в економіці.

28. Кейнсіанська теорія ролі грошей в економіці, історичні передумови її виникнення, головні представники. Передавальний механізм впливу грошей на реальний сектор за Дж.М.Кейнсом.
29. Новизна поглядів Дж.М. Кейнса на роль грошей в економіці у порівнянні із попередніми теоріями грошей. Роль теорії грошей Дж.М.Кейнса у подоланні наслідків Великої депресії.
30. Суть, історичні витoki, економічні передумови появи, головні представники та основні положення монетаристської теорії.
31. Порівняльна характеристика основних поглядів кейнсіанської та монетаристської теорій щодо ролі грошей в економіці і державного регулювання економічних процесів.
32. Монетаристська версія кількісної теорії грошей, її роль у формуванні основних підходів до реалізації грошово-кредитної політики.
33. Монетаристське трактування теорії ділових циклів стосовно ролі грошей у перебігу економічних процесів і розширеному відтворенні. Поняття монетарного правила.
34. Поняття, необхідність і суб'єкти грошового обігу, його роль у балансуванні національного продукту і національного доходу в економіці та забезпеченні макроекономічної рівноваги.
35. Структура грошового обігу в залежності від особливостей руху вартості. Порівняльна оцінка, переваги і недоліки безготівкового і готівкового грошового обігу.
36. Суть грошових потоків і загальна схема їхнього руху в економіці, характеристика основних видів ринків, які обслуговуються грошовими потоками, їх значення для забезпечення рівноваги в економіці.
37. Поняття грошової маси і її роль в економіці. Суть і порівняльна оцінка активної і пасивної грошової маси.
38. Оцінка кількісних змін грошового обігу. Поняття грошового агрегату, його необхідність та основні принципи формування. Коефіцієнт монетизації. Порівняльна характеристика визначення агрегатів МВФ та НБУ
39. Поділ грошової маси за агрегатами: порівняльна оцінка зарубіжних та вітчизняної методик їхнього визначення. Методики ЄЦБ, ФРС США та НБУ щодо структурування грошової маси, їх переваги і недоліки.
40. Поняття грошової бази, її складові частини, відмінності від грошових агрегатів. Цілі визначення показника грошової бази з точки зору грошової емісії.
41. Грошова маса в Україні, порядок її визначення, сучасна динаміка за агрегатами, особливості нераціональної структури та перспективи її оптимізації.

42. Поняття швидкості обігу грошей, її особливості для різних їх форм грошей, сучасна роль в економіці, фактори впливу, порядок розрахунку та можливості прогнозування.
43. Закон грошового обігу, його зміст і значення у підтриманні стабільності грошового обігу в країні та забезпеченні рівноваги в економічній системі, критерії дотримання вимог закону.
44. Загальна характеристика поняття грошової емісії. Особливості емісії повноцінних грошей, її переваги і недоліки для грошової системи і економіки.
45. Сутність, призначення та особливості здійснення первинної емісії грошей, її основні канали. Форми забезпечення грошових знаків, що випускаються в обіг у процесі первинної емісії.
46. Особливості вторинної емісії грошей, її значення для економіки, порядок здійснення та напрями дії обмежувальних факторів. Форми забезпечення грошових знаків, що випускаються в процесі вторинної емісії.
47. Характеристика ефекту мультиплікації грошової маси. Розрахунок номінального і фактичного грошового мультиплікатора, їх порівняльна оцінка, значення для грошового обігу та економіки.
48. Поняття, необхідність, специфіка та структура грошового ринку, його основні інститути. Роль і місце грошового ринку в системі ринкових відносин, порівняння з іншими видами ринків.
49. Економічна оцінка попиту на гроші, співвідношення понять попиту на гроші і багатства індивіда. Портфельний підхід до розуміння попиту на гроші.
50. Характеристика основних мотивів, під впливом яких формується попит на гроші, їхня порівняльна оцінка, графічне відображення.
51. Процес формування грошової пропозиції, її складові частини, характеристика факторів, що на неї впливають. Графічне відображення грошової пропозиції.
52. Поняття рівноваги на грошовому ринку, характеристика факторів впливу на неї. Графічне відображення рівноважного стану грошового ринку.
53. Поняття, необхідність та історичні умови виникнення грошової системи. Зміст основних елементів грошової системи, їх взаємозв'язок та значення для організації грошового обігу в країні.
54. Поняття типу грошової системи, необхідність їх виділення та критерії класифікації. Загальна характеристика основних типів грошових систем.
55. Порівняльна оцінка основних різновидів біметалізму, історичні умови їх виникнення і розвитку, позитивні і негативні риси. Латинський монетний союз.
56. Суть та економічні умови реалізації закону Коперника-Грешема, можливості його дії в сучасних умовах економічного розвитку та значення для грошової системи.

57. Порівняльна характеристика біметалізму та монометалізму як типів грошової системи, їх позитивні і негативні риси.
58. Поняття монометалізму як форми організації грошового обігу в країні, його основні види, умови їх історичного розвитку, переваги і недоліки.
59. Характеристика різновидностей золотого стандарту як типів грошової системи, історичні етапи їхнього розвитку, переваги та недоліки.
60. Особливості системи обігу знаків вартості як типу грошової системи, її характерні ознаки, переваги і недоліки для організації грошового обігу і економіки.
61. Порівняльна оцінка системи обігу повноцінних грошей і системи обігу знаків вартості, їх характерні ознаки, спільні і відмінні риси, переваги і недоліки.
62. Поняття та елементи грошової системи України, характеристика основних історичних етапів та особливостей її формування при переході до ринкових відносин.
63. Державне регулювання грошової сфери економіки, його необхідність, стратегічні і тактичні цілі. Зміст та порядок дії загальних і вибіркового методів грошового регулювання. Суть та стратегічні цілі грошово-кредитної політики.
64. Поняття інфляції, історія походження терміну, класифікація форм прояву за різними критеріями.
65. Кількісна оцінка рівня інфляції, порівняльна характеристика різних показників її вимірювання, їх переваги, недоліки та достовірність. Поняття індексу споживчих цін. Особливості вимірювання інфляційних процесів в Україні
66. Економічні умови виникнення, механізм розвитку та форми прояву прихованої інфляції. Графічне відображення процесу.
67. Загальна характеристика основних причин інфляційного процесу, їх порівняльна оцінка залежно від впливу на цінову динаміку.
68. Поняття інфляції попиту, зміст основних факторів її розвитку, особливості причинно-наслідкового зв'язку впливу зміни грошової маси на динаміку цін.
69. Інфляція витрат та характеристика основних груп причини, що її визначають. Порівняльна оцінка механізму їхньої дії за умов розвинутих ринкових відносин і в Україні.
70. Характеристика механізму розвитку інфляційного процесу, його основні стадії та їхнє графічне відображення. Поняття критичної точки інфляції та умови її досягнення.
71. Оцінка основних наслідків і напрямів впливу інфляційних процесів на економіку і соціальну сферу.
72. Поняття, умови реалізації та основні напрями антиінфляційної політики, їх загальна характеристика та порівняльна оцінка.

73. Суть дефляційної політики, її цілі, ефективність, основні способи реалізації, позитивні і негативні риси.
74. Характеристика основних антиінфляційних заходів, спрямованих проти інфляції витрат, їхні позитивні і негативні риси.
75. Грошова реформа як метод стабілізації грошового обігу в країні, класифікація основних видів грошових реформ за різними критеріями.
76. Суть, порівняльна оцінка та основні переваги і недоліки основних видів грошових реформ в залежності від методів проведення. Ефективність грошових реформ в різних країнах.
77. Особливості проведення грошової реформи в Україні, її економічні та історичні передумови, зміст основних етапів.
78. Характеристика основних теоретичних підходів трактування інфляції (кейнсіанства, монетаризму), їх основні положення, головні представники, порівняльна оцінка поглядів на зміст і причини інфляційних процесів та напрями їх регулювання.
79. Особливості розгортання інфляційних процесів в Україні, їх головні причини на різних етапах історичного розвитку. Механізм реалізації основних заходів щодо подолання інфляції в Україні.
80. Необхідність кредиту, історичні і економічні обставини його виникнення та передумови формування кредитних відносин.
81. Поняття кредиту як економічної категорії, Суб'єкти і об'єкт кредитних відносин. Об'єктивні умови, що визначають можливість кредитних відносин. Зміст основних етапів руху кредиту як прояву його суті.
82. Характерні ознаки кредиту як економічної категорії, порівняльна оцінка, наявність спільних і відмінних рис між категоріями «кредит», «гроші» та «фінанси».
83. Зміст, особливості реалізації та наслідки для економічного розвитку дії основних функцій кредиту як економічної категорії. Взаємозв'язок та взаємозалежність між функціями кредиту.
84. Принципи організації кредитних відносин, їх значення для ефективності процесу кредитування, особливості дотримання у господарській практиці України.
85. Поняття форм і видів кредиту, їх класифікація, зміст, порівняльна оцінка, взаємозалежність та взаємозв'язок.
86. Специфіка процента за кредит як економічної категорії, його суть, основні функції та особливості розрахунку. Прості та складні проценти за кредит.
87. Характеристика змісту та механізму дії основних факторів, що визначають величину позичкового процента на мікро- і макрорівні, особливості їхнього прояву в розвинутих ринкових умовах і в Україні.

88. Зміст основних факторів, що визначають роль кредиту в економічному і соціальному розвитку суспільства.
89. Економічні межі кредиту, їх суть, необхідність встановлення, основні види та вплив на організацію кредитних відносин.
90. Суть натуралістичної теорії кредиту, історичні умови її виникнення, основні положення та головні представники. Переваги та недоліки теорії.
91. Зміст та історичні умови виникнення капіталотворчої теорії кредиту, її основні положення, головні представники, позитивні і негативні моменти.
92. Порівняльна оцінка натуралістичної та капіталотворчої теорій кредиту, їх вплив на розвиток кредитних відносин, банківської системи і суспільний прогрес.
93. Поняття і необхідність кредитної системи та об'єктивні економічні передумови її становлення.
94. Характеристика структури кредитної системи, її складові елементи та ієрархічний принцип побудови. Порівняльна оцінка понять кредитної та банківської системи, їх структурні та інституційні спільні і відмінні риси.
95. Поняття центрального банку, об'єктивні умови його виникнення, організаційні форми діяльності.
96. Зміст основних функцій центрального банку, особливості їх реалізації у взаємодії із банківською системою та економікою.
97. Суть і функції комерційних банків як основи кредитної системи. Принципи діяльності комерційних банків.
98. Поняття спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів, їх необхідність, передумови розвитку, види, операції, місце і роль у сучасній кредитній системі.
99. Порівняльна характеристика, спільні та відмінні риси діяльності комерційних банків і спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів, їх роль у кредитній системі країни.